

Forbrugsgegenstande paa. Men den ærede Landssthingsmand oversaa derved aldeles en meget væsentlig Betydning, som Brænderierne have for Byernes Bedkommende, og det er den store Indflydelse, som Brænderierne have for Byernes Bedkommende til at skaffe en overordentlig stor Mængde Arbejde tilstede. Den ærede Landssthingsmand talte saa stærkt om, at det var mærkeligt at se, at der altid fra Kjøbstædernes Side næredes Dyster om at reise Gjerder omkring dem. Men det er Noget, som Ingen bedre end den ærede Landssthingsmand vil vide, at der er Hundreder af Gjerder, der reises overalt og i alle Forhold, og, naar Kjøbstæderne, efter at være blevne forulempede saa stærkt, som sket er ved Næringsloven af 1857, ønske, at enkelte af de Bestemmelser, som dengang bleve fastslaaede, maa blive fastholdte, saa er det derfor Noget, som vistnok Ingen vil kunne forstaae Kjøbstæderne i under de vanskelige Forhold, hvorunder de nu befinde sig.

Det er blevet udtalt, særlig af Mindretallet i Udvalget (Navn), at det er forunderligt, at man i Byerne kan have Noget imod at gaa ind paa Regjeringens Forslag om Brænderinæringsens Frigivelse paa Landet, da Erfaring dog lærer, at der ikke indkommer noget Andragende om Bevilling til saadan Næring, uden at Regjeringen indrømmer et saadant. Men med Hensyn hertil bemærkede den ærede 2den Landssthingsmand for 10de Kreds (Nesjen) meget rigtig, at der er den eiendommelige Omstændighed tilstede, at der næsten ligger en Fristelse for Befolkningen i, at Saadant uden videre tilstedes, til at indlade sig paa deslige Foretagender, om hvilke jeg fremdeles vil tillade mig i Modsetning til den høie Regjering at sige, at disse Foretagender ere af den Vækkelse, at de medføre store nationale Tab. — Regjeringen har i de Motiver, hvormed den har ledsaget sit Forslag paa dette Punkt, som den væsentligste Grund til en fuldstændig Frigivelse af Brændevinsnæringsen angivet, at et sundt og rigtigt Blik paa Forholdene vil vise, at Brænderierenes rette Hjem egentlig er Landet, og at i Kjøbstæderne er det en — man kan gjerne sige — forkrøbet Industri. Deri tror jeg

imidlertid, at Regjeringen tager meget feil, ialtsald med Hensyn til de Grunde, hvorpaa den støtter sin Opfattelse. Det er i de Bemærkninger, som i den Anledning ere fremkomne fra Regjeringen, udtalt — og det er Noget, som der særlig er blevet dybelet ved — at man i Kjøbstæderne ikke vurderer de saakaldte Biprodukter ved Brændevinsproduktionen tilstrækkelig, og at de ikke komme til rigtig Anvendelse der, hvormod de paa Landet komme til større og bedre Anvendelse, hvad der altsaa gjør denne Industri fordelagtigere paa Landet end i Kjøbstæderne. Dette er imidlertid et Punkt, hvori jeg tror, at Regjeringen væsentlig tager feil. Det er allerede blevet sagt af den ærede Drøftfører, men det kan ikke stærkt nok accentueres, at, hvor der findes saadanne Anlæg, der maa Brændevinen altid være et saa væsentligt Hovedprodukt, at der ikke kan være Tale om, at et eller andet Biprodukt skal blive af nogen større Betydning. Hvis Forholdene ere saadanne, at de saakaldte Biprodukter: Bærme og Gjødning, overstige 10 pCt. af Produktionens Værdi, og hvis Brændevinen selv ikke kan indvinde 90 pCt. af den Kapital, der anvendes, da maa Industrien siges at være ligefrem forseilet. Det kan med Rimelighed kun antages, at Bærmen høist vil udgjøre 9 pCt. og Gjødningen 1 pCt. af Værdien. Det er vel en Betragtning, der ved første Blik synes at have noget meget Sigtende ved sig, at Brænderierne særlig maa høre hjemme i Landets ufrugtbare Egne, men derved overser man den væsentlige Omstændighed, at den svageste Faktor med Hensyn til, hvorvidt Brænderidriften kan lønne sig, er, om man kan have Anvendelse for Gjødningen. Der er uendelig mange andre Hensyn at tage i saa Henseende, og dertil hører naturligvis ogsaa Kommunikationen, dertil hører en let Adgang til det, som man skal forbruge i denne Bedrift.

Jeg tror saaledes ikke, at de Grunde, hvorpaa den høitærede Regjering har støttet sit Forslag, kunne holde Stik, og jeg skal derfor tillade mig meget at anbefale den Endring, som Flertallet i Udvalget har opstillet, hvorefter Frigivelsen bliver almindelig udenfor en Afstand fra Kjøbstæderne af $1\frac{1}{2}$ Mil. Jeg